

עפ"ג 42401-10-24 - יאנה הודיה בלום נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

עפ"ג 42401-10-24

לפני:

כבוד השופט בדימוס יוסף אלרון כבוד השופט
אלכס שטיין כבוד השופט חאלד כבוב

המערערת:
נגד

יאנה הודיה בלום

המשיבה:

מדינת ישראל
ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר
שבע ב-ת"פ 29536-05-23 מיום 12.9.2024
שניתן על ידי השופט י' ליבדרו
ט"ו אלול התשפ"ה (8 בספטמבר 2025)
עו"ד גיא שמר; עו"ד שלמה ערד
עו"ד עודד ציון
עו"ס סיון קוריס

תאריך ישיבה:
בשם המערערת:
בשם המשיבה:
בשם שירות המבחן:

פסק-דין

השופט בדימוס יוסף אלרון:

1. ביום העצמאות, עת שאזרחי מדינת ישראל נוהגים לפקוד את אתרי הארץ לאורכה ולרוחבה, המערערת שתתה לשוכרה, עלתה לרכבה והחלה בנהיגה. במהלך אותה הנסיעה, בעודה נוסעת בנתיב הנגדי לכיוון נסיעתה התנגשה בעוצמה ברכב שבו נסעה משפחה בת שש נפשות. פגיעה זו המיטה חורבן על אותה משפחה תמימה. פעוט בן כעשרה חודשים - נהרג; אביו נחבל בגפיו ונותר משותק; אימו נחבלה ומסתייעת כעת במקל הליכה; ושלושת ילדיהם הנוספים, נחבלו בדרגות חומרה שונות.

המערערת הורשעה בעבירת המתה בקלות דעת, 3 עבירות של חבלה חמורה, נהיגה בשכרות ונהיגה ללא רישיון רכב תקף. בגין זאת, נגזר עליה עונש של 8 שנות מאסר בפועל, לצד רכיבי ענישה נוספים ותשלום פיצוי.

לפנינו ערעורה המבקש להקל בעונשה.

עובדות כתב האישום המתוקן

2. כמתואר בכתב האישום המתוקן, המערערת עבדה כ"סלקטורית" במסיבת טבע שנערכה במתחם "חאן השיירות" באזור הנגב, במהלך "חג העצמאות" בשנת 2023. בטרם הגעתה למסיבה, המערערת צרכה סם מסוכן מסוג קנבוס. בהמשך, במהלך עבודתה, שתתה שתי כוסות שהכילו משקה אלכוהולי מסוג ערק. לאחר שסיימה את משמרתה, המערערת ניגשה לבר יחד עם חברתה, והשתיים שתו "ציסר" שהכיל משקה ערק; המערערת אף שתתה כוס ערק נוספת.

כשעה וחצי לאחר שהמערערת שתתה את כוס המשקה האלכוהולי האחרונה, החלה בנסיעתה חזרה בכביש 40 לכיוון צפון בעודה שיכורה, כאשר בגופה אלכוהול בריכוז של 126 מ"ג ב-100 מ"ל דם, וכן חומרים מסוג THC (חומר פעיל בסם מסוכן מסוג קנבוס) וחומצת THX (תוצר חילוף חומרים של החומר הפעיל בקנביס), בריכוז נמוך. מלבד זאת, המערערת נהגה ברכבה למרות שרישיון רכבה פקע ביום 12.11.2022.

במהלך הנסיעה, המערערת עקפה מספר רכבים משמאל, ובהמשך סתתה מנתיב נסיעתה אל נתיב הנסיעה הנגדי. מספר כלי רכב נאלצו לרדת לשולי צידו הימני של הכביש כדי להימנע מהתנגשות חזיתית עם רכבה. א' ד' נהג ברכבו בנתיב נסיעתו שהוא הנתיב הנגדי לכיוון המערערת, בעת שהסיע את אשתו וארבעת ילדיהם, ובהם הפעוט - המנוח. כאשר הבחין ברכבה של המערערת בנתיב נסיעתו, ניסה לסטות לשוליים הימניים של הכביש, אך ללא הועיל. המערערת פגעה בעוצמה רבה בחזית הרכב בעודו בנתיב הנגדי לכיוון נסיעתה.

כתוצאה מכך נגרם מות הפעוט. כלל בני המשפחה שנותרו בחיים נחבלו בדרגות חומרה שונות, באזורים שונים בגוף, לרבות שברים בברכיים, דימומים ברגליים, חבלת ראש, פגיעות בריאות ובאיזור הפה. בגין חבלות שונות אלו, חמשת בני המשפחה אושפזו וטופלו בבית חולים סורוקה. מטעמי צנעת הפרט, לא ארחיב.

3. המערערת נחבלה גם היא כתוצאה מהתאונה וסבלה מפגיעות שונות.

4. בגין האמור, המערערת הורשעה על פי הודאתה בעובדות כתב האישום המתוקן במסגרת הסדר טיעון, אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש, בביצוע עבירה של המתה בקלות דעת לפי סעיף 301ג לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); שלוש עבירות של חבלה חמורה לפי סעיף 333 לחוק;

עבירה של נהיגה בשכרות לפי סעיף 62(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: הפקודה); ועבירה של נהיגה ללא רישיון רכב תקף לפי סעיף 2 לפקודה.

תמצית גזר דינו של בית המשפט המחוזי

5. לאחר שבית המשפט המחוזי בחן בין היתר, את תסקיר שירות המבחן בעניינה של המערערת וראיות נוספות לעונש, פנה לקבוע את מתחם העונש ההולם. במסגרת זו, קבע כי המערערת פגעה בעוצמה גבוהה בערכים של קדושת החיים, שלמות הגוף והביטחון. ביחס לנסיבות ביצוע העבירות, עמד בין השאר, על כך שמדובר בנהיגה מסוכנת ממושכת בכביש בין-עירוני, ולא בטעות רגעית, ועל בסיסן קבע כי יסוד קלות הדעת של המערערת ממוקם ברף גבוה. בית המשפט המחוזי הוסיף ופירט את הנזקים החמורים שנגרמו לבני המשפחה כתוצאה מהעבירות שהמערערת ביצעה, המתבטאים במישורי חיים שונים, במישור הנפשי, הכלכלי, החברתי והבינאישי. עוד התייחס לפוטנציאל הנזק שעלול היה להיגרם לחיי בני המשפחה שנפצעו ולנוסעים נוספים בכביש.

בהתחשב במדיניות הענישה המחמירה במקרי המתה שנגרמו כתוצאה מנהיגה תחת השפעת אלכוהול או סמים - נקבע כי מתחם העונש ההולם לעבירות הוא בין 7 ל-12 שנות מאסר בפועל; וכן כי אין מקום לחרוג לקולה מהמתחם בשל מצבה הרפואי של המערערת או משיקולי שיקום.

6. בקביעת העונש בגדרי המתחם, בית המשפט המחוזי זקף לזכות המערערת בין היתר, את הודאתה בביצוע העבירות, התרשמות שירות המבחן ממנה והטיפולים השונים שעברה. בנוסף, התחשב גם במצבה הנפשי המורכב ונסיבות חייה, ובכלל זה את התייתמותה מאביה בגיל צעיר כתוצאה מפגיגה טרור. למול נסיבות אלו, עמד על עברה התעבורתי של המערערת, הכולל הרשעה משנת 2018 בעבירה של נהיגה תחת השפעת סמים או משקאות משכרים.

7. בשקלול האמור, נגזר על המערערת עונש של 8 שנות מאסר בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי לבל תעבור עבירת המתה בנסיבות של תאונת דרכים למשך 3 שנים; 8 חודשי מאסר על תנאי לבל תעבור עבירה של נהיגה בשכרות או בזמן פסילה למשך 3 שנים; פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 20 שנים; ותשלום פיצוי לנפגעי העבירה בסך 100,000 ש"ח.

תמצית טענות הצדדים בערעור

8. הערעור מופנה לעניין גזר הדין, ביחס לעונש המאסר בפועל ורכיב הפסילה בלבד. טענות המערערת ממוקדות בעיקרן במתחם העונש ההולם שנקבע בעניינה, אשר נטען כי מחמיר עמה יתר

עמוד 3

על המידה. לטענתה, התוצאה העונשית אשר התקבלה מעניקה משקל רב מדי לנסיבות המחמירות שבביצוע העבירות, לרבות שכרותה בעת נהיגתה, ומשקל בלתי מספק לנסיבות חייה ומצבה הנפשי, המפחיתים לטענתה ממידת האשמה וחומרת מעשיה בביצוע העבירות.

לטענת המערערת העונש שנגזר עליה אינו תואם את מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות שבוצעו בנסיבות דומות לעניינה, באופן שמהווה פגיעה גם בעקרון האחידות בענישה. בנוסף, נטען שמתקיימים בעניינה שיקולי שיקום המצדיקים חריגה לקולה ממתחם העונש ההולם; וכי נסיבותיה האישיות מצדיקות הקלה נוספת בעונשה.

9. מנגד, לטענת המשיבה כפי שהוצגה בדיון לפנינו, העונש שנגזר על המערערת הולם את חומרת מעשיה ותוצאותיהם הקשות. בתוך כך, המשיבה טענה שלא נפלה שגגה בפסק דינו של בית המשפט המחוזי ביחס למשקל שניתן לנסיבות חייה של המערערת ומצבה הנפשי, בשים לב לכך שעונשה נגזר בסמוך לגבולו התחתון של מתחם העונש ההולם.

המשיבה מוסיפה כי העונש שנגזר על המערערת נותן משקל לשיקולי הרתעת הרבים והיחיד, המקבלים משנה תוקף במקרה דנן נוכח עברה התעבורתי של המערערת. באשר לשיקולי השיקום, המשיבה סבורה כי אין בשיקול זה כדי להצדיק הקלה בעונש.

דיון והכרעה

10. אקדים ואומר כי איני מוצא הצדקה להקל בעונשה של המערערת אשר הוא ממילא עונש מקל בהינתן חומרת מעשיה.

לצורך הדיון בערעור, אפנה תחילה לסקירה תמציתית של המסגרת הנורמטיבית הרלוונטית לעבירת המתה בקלות דעת (סעיף 301ג לחוק).

11. היסוד הנפשי של קלות דעת מוגדר בחוק כ"נטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות, מתוך תקווה להצליח למנען" (סעיף 20(א)(2)(ב) לחוק). במישור ההכרתי, למבצע העבירה מודעות למעשיו, אולם במישור החפצי הוא אינו מעוניין בהיווצרות תוצאתו. ביישום לעבירת ההמתה בקלות דעת, משמעות הדבר היא כי העושה מקווה שמעשיו לא יובילו למותו של אדם, ולמרות שהוא מודע לאפשרות הפגיעה בערך המוגן, הוא בוחר ליטול סיכון בלתי סביר כי התוצאה הקטלנית תתרחש.

12. עד לרפורמה בעבירות ההמתה, מקרים של המתה בקלות דעת נכנסו לגדרי עבירת ההריגה, אשר הייתה מנויה בסעיף 298 לחוק כנוסחו אז. עבירה זו השתרעה גם על מקרים של אדישות וכוונה

ספונטנית, באופן שקיבץ יחדיו מנעד רחב של מקרים השונים בתכלית (יוסף אלרון ועומר רזין עבירות המתה: החוק והפסיקה 154 (2025); לביקורת על כך ראו: ע"פ 3187/21 אלקאדי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (21.8.2022); פרוטוקול ישיבה 270 של ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-20, 10 (19.9.2016)). במסגרת הרפורמה פוצלה עבירת ההריגה, תוך שהמחוקק קבע את עבירת המתה בקלות דעת כעבירה עצמאית חדשה, אשר העונש המרבי בגינה עומד על 12 שנות מאסר, חלף 20 שנות מאסר בצידה של עבירת ההריגה שהייתה עד לרפורמה.

יודגש - המחוקק לא ביטא בכך כי רצונו לשנות ולהפחית את רמת הענישה בגין מעשיו של הממית קל הדעת, אלא שקביעת העונש נועדה במידה רבה לשקף את רמת הענישה שקדמה לרפורמה. כך בדברי ההסבר לחוק: "עונש מרבי זה [...] עולה בקנה אחד עם העונשים שבתי המשפט נוהגים לגזור בעבירות הריגה בנסיבות של תאונות דרכים, מקרים שבהם מטבע הדברים היסוד הנפשי הוא, ככלל, קלות דעת" (דברי ההסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 124) (עבירות המתה), התשע"ו-2015, ה"ח 972, 177; עוד ראו: ע"פ 8265/22 ג'עברי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (18.8.2024)). כך, על בסיס ההנחה כי בעבירה זו יכללו לאחר הרפורמה מקרים של תאונות דרכים חמורות (פרוטוקול ישיבה 703 של ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-20, 3 (13.11.2018); דו"ח הצוות לבחינת יסודות עבירות ההמתה דין וחשבון 29 (2011)).

13. משכך, התלם שנחרש בפסיקת בתי המשפט במרוצת השנים, ביחס לענישה הנהוגה בעבירות הריגה בתאונות דרכים, נותר בעינו גם לאחר הרפורמה. במסגרתו, בתי המשפט קבעו שלושה כללים מנחים שנשקלים במלאכת גזירת עונשו של נהג המורשע בעבירה זו. הראשון - כי בשל הצורך להגן על עיקרון קדושת החיים בכביש, יש להגן ג דיניות ענישה מחמירה; השני - למידת קלות הדעת בנהיגה יינתן משקל מרכזי בענישה; שלישי - בקביעת עונשו של הנהג, יינתן משקל נמוך, באופן יחסי, לנסיבות האישיות (ע"פ 8/20 בובי נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (12.5.2022); השוו עוד לכללים דומים: ע"פ 6105/16 חזון נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (13.7.2017); וכן ראו: ע"פ 6193/20 בר זכאי נ' מדינת ישראל, פסקה 13 לפסק דיני (25.3.2021)).

14. על כן, מדיניות ענישה זו וכללים אלו, מנחים את דרכינו ולאורם אבחן את טענות הערעור.

15. המערערת הייתה מודעת לסיכון הנשקף ממעשיה, ובכל זאת קיבלה רצף החלטות מסוכנות, שהובילו בסופן לתוצאות קטלניות צפויות וטרגיות.

המערערת בחרה לנהוג ביום התאונה כשבגופה נמצא אלוהול במינון גבוה פי 2 מזה המותר בחוק, ובעוד שיום לפני כן נהגה לאחר שצרכה סם מסוכן מסוג קנאביס. במהלך הנהיגה, סטתה לנתיב הנסיעה הנגדי והמשיכה לנהוג בו זמן ממושך, כשהדבר הוביל לסטייתם של כלי רכב שנסעו בנתיב

נסיעתם לשולי הכביש כדי להתחמק מהתנגשות עם רכבה. עד אשר לבסוף התנגשה בעוצמה ברכבה של משפחה תמימה.

על התוצאה הטרגית שהמערערת גרמה במעשיה, ניתן ללמוד מהאופן שבו היא נחרטה ונצרכה בתודעת אימו של הפעוט המנוח:

"בשבריר שנייה גוף לבן ענק פוגע בנו. מכה עצומה אדירה מפתיעה. התנפצות של השמשה הקדמית, הגוף נע קדימה ואחורה והאוטו מסתובב [...] ואז שקט. והרגע הזה, של הכרה ש[הפעוט], התינוק הקטן שלנו אינו בין החיים. פתאום אני מבינה את משמעות השקט [...] אני מובהלת לסורוקה בכאבי תופת אדירים, וכל הדרך אני רק שומעת בראש את נ' שלי: 'אמא, [הפעוט] מת'" (ת/3, בעמ' 1).

16. רצף ההחלטות הפרועות והמסוכנות של המערערת קיפדו את חייו של פעוט כבן עשרה חודשים. את ילדותו, התפתחותו ועתידו המערערת קטעה באיבם. מותו של כל אדם הוא אובדן קשה מנשוא; ובכל זאת - מותו של פעוט טרגי במיוחד.

17. מלבד המתת הפעוט, המערערת הורשעה בשלוש עבירות של חבלה חמורה, בשל הפציעות שגרמה ליתר בני המשפחה. על החומרה שניצבת ביסוד מעשיה, ניתן ללמוד מהעונשים המרביים הקבועים לצד העבירות בהן הורשעה - 12 שנות מאסר לצד המתה בקלות דעת (סעיף 301 לחוק) ו-7 שנות מאסר לצד עבירת חבלה חמורה (סעיף 333 לחוק). כל אחד מהם, אינו משמש רק לשם קביעת הגבול העליון בענישה במסגרת העבירה, אלא כביטוי לעמדתו הערכית של המחוקק באשר לחומרה הניצבת ביסודה (ראו את פסק דינו של חברי השופט א' שטיין ב-ע"פ 8515/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (17.7.2024)).

תסקיר נפגעי העבירה, מכתבי האם ודודתו של הפעוט, כמו גם דברי בת משפחתו בדיון לפנינו, מלמדים אף הם על הנזק העצום לו גרמה המערערת. כל אלו הציגו תמונה מכמירת לב, לפיה בני המשפחה נאלצים להתמודד עם נזקים פיזיים ונפשיים המשפיעים על כלל מישורי חייהם. אביו של המנוח מרותק לכיסא גלגלים. אם המנוח סבלה מחבלות חמורות, שברים בעמוד השדרה ומתניידת באמצעות קביים. אחיו של המנוח נחבלו אף הם ונזקקו לטיפולים רפואיים. כאמור, מטעמי צנעת הפרט, לא ארחיב מעבר לכך.

18. מלבד הנזק הפיזי והנפשי שהמערערת גרמה בפועל לבני המשפחה, גודל הנזק הפוטנציאלי שעשוי היה להיגרם כתוצאה מנהיגתה שלוחת הרסן עובר לאירוע התאונה - מחדד גם הוא את חומרתם (סעיף 40ט(א)(3) לחוק).

19. התנהלות המערערת מלמדת בבירור על זלזול בקדושת החיים, כמו גם על יחס מזלזל כלפי

הוראות החוק ושלומם וביטחונם של משתמשי הדרך. הנזק הרב שגרמה, לרבות גדיעת חייו של פעוט והפציעות לכלל בני משפחתו - מצריכים ענישה מחמירה, מוחשית ומרתיעה; לחומרת קלות הדעת שבה נהגה המערערת לא ניתן ביטוי ראוי בקביעת מתחם העונש ההולם על ידי בית המשפט המחוזי.

20. אין לקבל את טענת המערערת כי העובדה שנהגה שיכורה מפחיתה ממידת קלות דעתה ומחומרת מעשיה בכלל. עובדה זו הובילה להרשעת המערערת בעבירה של נהיגה בשכרות, אשר כמובן נושאת עמה את המשמעות המתבקשת לעניין קביעת העונש.

21. המערערת באה לפנינו ומבקשת הקלה בעונשה בשל שיקולי שיקום. שירות המבחן, במיוחד בתסקירו האחרון, תומך בעמדתה. אולם איני מקבל עמדה זו. ההרס והאבדות שגרמה המערערת למשפחת נפגעי העבירה, והצורך במיגור תופעת הקטל בדרכים, מצדיקים כי שיקולי הגמול וההרתעה יקבלו משקל משמעותי במקרה שלפנינו. אך לאחרונה ציינתי:

"שיקולי השיקום אינם ניצבים לבדם, אלא המשקל שיש לייחס להם נבחן בשים לב לחומרת מעשה העבירה, מכלול נסיבות ביצוע העבירה ויתר הנסיבות הרלוונטיות. כפי שנכתב לא אחת, שיקום - אינה מילת קסם המעלימה את יתר שיקולי הענישה [...] לא בכדי נקבע אפוא כי בית המשפט יעשה שימוש במשורה בסמכות לחרוג ממתחם הענישה ההולם מטעמי שיקום; וזאת רק במקרים שבהם נמצא כי ההליך הטיפולי הביא לשינוי יסודי בהתנהלות מבצע העבירה במישורים השונים של חייו, ובפרט בדרכי החשיבה שהוליכו אותו לביצוע העבירות" (עפ"ג 61295-02-25 פלונית נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (12.8.2025)) (ההדגשות הוספו - י.א.).

22. עוד אציין, כי במסגרת התסקיר שהוגש מטעם שירות המבחן בבית המשפט המחוזי, צוין בין היתר, כי נדרש המשך טיפול בעניינה של המערערת בעבור חיזוק יכולתה לגבש גבולות פנימיים יציבים יותר למעשיה. בהמשך, הומלץ כי שיקולי השיקום ונסיבותיה האישיות ילקחו בחשבון בגזירת אורך המאסר שיוטל עליה.

שיקולים אלו אכן נשקלו והובאו בחשבון - כאשר בית המשפט המחוזי גזר את עונשה בשליש התחתון של מתחם העונש ההולם. בראי זאת, אין באמור בתסקיר העדכני שהוגש בהליך לפנינו, כדי להצדיק הקלה נוספת בעונשה. לא כל שכן, בשים לב לעברה התעבורתי של המערערת, המלמד כי זו לא הפעם הראשונה שבה היא נהגה בהשפעת סמים או משקאות משכרים. למעשה, לא רק שלשיקולי השיקום ונסיבות חייה של המערערת ניתן משקל משמעותי בגזירת הדין, אלא שלטעמי בנסיבות המקרה, המשקל שניתן להם אף מוגזם.

23. משאלו הם פני הדברים - תקופת המאסר בפועל שנגזרה על המערערת אינה מחמירה עימה ואף

נוטה לקולה. כך גם באשר לעונש הפסילה, לנוכח טיב קלות הדעת, תוצאות התאונה והרשעתה הקודמת של המערערת שלא מנעה ממנה לשוב ולעלות על ההגה בעודה שיכורה.

סוף דבר

24. חדשות לבקרים אנו מתוודעים להתרחשותן של תאונות דרכים קטלניות, הגובות מחיר כבד עבור קורבנות בגוף ובנפש. אחד מן הגורמים לכך נעוץ בהחלטתם של נהגים לעלות על ההגה כשהם נתונים להשפעתם של משקאות משכרים. לא אחת שבתי והדגשתי את תפקידו של בית המשפט לסיוע במיגור התופעה והשלכותיה, באמצעות ענישה מוחשית ומרתיעה, באופן שיוביל להפנמת חובתם של הנהגים בכביש לשמור על כללי הזהירות ולהגן על חיי הציבור בדרכים ושלמות גופם (ע"פ 4908/18 אל עסייו נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (7.11.2019); ראו והשוו: ע"פ (מחוזי חי') 3557/03 ולרי נ' מדינת ישראל (7.12.2003)).

הנסיבות החמורות שהתקיימו באופן בו המערערת נהגה בכביש, ממחישות כי הבוחר לאחוז בהגה בעודו שיכור הופך את רכבו ל"פצצה מתקתקת" בכביש. זירת האירוע, תוצאת החלטותיה של המערערת, כללה שישה נפגעים תמימים שמרכיבים יחד את התא המשפחתי הגרעיני: חמישה נפגעים בדרגות חומרה שונות, והפעוט - המנוח, שטרם הספיק לחגוג יום הולדת שנה. מעשיה של המערערת באותו יום עצמאות שינו את חיי אותה משפחה, מקצה לקצה, והשלכות מעשיה ימשיכו ללוות אותם משך כל ימי חייהם.

אציע על כן לחבריי כי נדחה את הערעור.

יוסף אלרון
שופט בדימוס

השופט אלכס שטיין:

אני מסכים.

אלכס שטיין
שופט

השופט חאלד כבוב:

אני מסכים.

חאלד כבוב
שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט בדימוס יוסף אלרון.

ניתן היום, כ"ה חשוון תשפ"ו (16 נובמבר 2025).

חאלד כבוב
שופט

אלכס שטיין
שופט

יוסף אלרון
שופט בדימוס